

นัยยะแห่ง “สีสัน” ในข้าวฟ่างสีเพลิง

นุจริย์ สุทธิพันธ์

สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

จังหวัดนครศรีธรรมราช 80161

อีเมล: bailuhappy889@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาถึงเทคนิคและประโยชน์ของการนำสีมาใช้เพื่อสื่อความหมายในภาพยนตร์จีนเรื่อง “ข้าวฟ่างสีเพลิง” ซึ่งเป็นบทประพันธ์ของมัวเหยียน โดยผู้กำกับสายเลือดจีนนามว่าจางอ๋อหมว ผู้มีแนวคิดใหม่ ใช้เทคนิคการถ่ายทำภาพยนตร์ที่ทันสมัย มีความรู้สึกที่ไวต่องานศิลป์ การศึกษาในครั้งนี้ผู้เขียนใช้การวิเคราะห์ถึงเทคนิค และประโยชน์ของการใช้สีเพื่อสื่อความหมาย รวมทั้งอิทธิพลของ “ข้าวฟ่างสีเพลิง” ที่มีต่อภาพยนตร์จีน จากการวิจัย พบว่า ภาพยนตร์จีนเรื่อง “ข้าวฟ่างสีเพลิง” มีเทคนิคการนำสีแดงมาใช้เป็นองค์ประกอบหลักในการสื่อความหมายของภาพยนตร์ เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวอารมณ์ความรู้สึกและความเป็นชนชาติ นอกจากนี้ ภาพยนตร์เรื่องนี้ยังทรงอิทธิพลต่อวงการภาพยนตร์จีนในยุคต่อ ๆ มาเป็นอย่างมากโดยเฉพาะในด้านเทคนิคการนำสีมาใช้ในงานภาพยนตร์

คำสำคัญ: ข้าวฟ่างสีเพลิง, ภาพยนตร์จีน, เทคนิคการใช้สี, จางอ๋อหมว

Latent Meaning of Colors in Red Sorghum Film

Nujaree Suttiaphan

School of Liberal Arts Walailak University,
Nakhon Si Thammarat 80161, Thailand
E-mail: bailuhappy889@hotmail.com

Abstract

The research article aims to study the techniques and advantages of colors used to convey meaning in Chinese films. This film is Red Sorghum (紅高粱) written by Mo yan (莫言). The film marked the directorial acclaimed filmmaker Zhang Yimou (张艺谋), who has a fresh idea, use advanced filmmaking techniques and feel sensitive to artwork. This study uses to analyze the techniques of using colors to convey meaning in Chinese films. Including Red Sorghum film have an impact to Chinese films. The results showed that Red Sorghum film has using red color techniques is used as a key element in conveying the meaning of the film. To convey stories, emotions and nationalism. In addition, this film also influenced the Chinese film industry in the several years ago. Especially in the technical using of color in the film.

Keywords: Red Sorghum, Chinese films, the technical using of color, Zhang Yimou

บทนำ

ภาพยนตร์จัดเป็นสื่อที่สร้างความบันเทิงจรโลงใจให้แก่ผู้รับชมได้ไม่น้อย ทว่าเบื้องหลังการสร้างภาพยนตร์แต่ละเรื่องของผู้กำกับภาพยนตร์มักจะแฝงไว้ด้วย แนวความคิด และภาพสะท้อนจากเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในสังคม ภาพยนตร์ ที่สามารถตรึงใจผู้ชม สร้างความแปลกใหม่แก่สายตาผู้ชม และมีการพูดถึงเป็นวงกว้าง ในวงการภาพยนตร์ จนเป็นที่รู้จักของผู้คนในทุกระดับชั้น สามารถคว้ารางวัลต่าง ๆ ในเวทีระดับโลกได้นั้น ย่อมจัดเป็นภาพยนตร์ที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงสุด แต่การที่จะ ทำให้ภาพยนตร์เรื่องหนึ่งติดอยู่ในความทรงจำของผู้ชมได้นั้นย่อมไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะนอกจากการเลือกสรรบทภาพยนตร์ที่ดี ตัวนักแสดงที่มากความสามารถ หรือการใช้ เพลงประกอบภาพยนตร์ที่ดีแล้ว สิ่งสำคัญยิ่งกว่าในการสร้างสรรค์งานด้านภาพยนตร์คือ การรู้จักนำเทคนิค และศิลปะใหม่ ๆ มาใช้เป็นเทคนิคในการถ่ายทำ และการนำเทคนิค ด้านสีมาใช้ถือเป็นสิ่งที่ภาพยนตร์จะขาดไปเสียมิได้

โยฮันส์ อิตเตน (Johannes Itten) เคยกล่าวไว้ว่า “สี คือชีวิต โลกที่ขาดสี ในมุมมองของพวกเราเป็นเหมือนกับโลกที่ตายแล้ว” (瑞士色彩学家约翰内斯先生曾说过:色彩是生命, 因为一个没有色彩的世界在我们看来就像死的一般。)(ซุนลี่ ลี 孙莉莉, 2556, น. 285 - 287) ในงานด้านภาพยนตร์ก็เช่นกัน การใช้เทคนิคด้านสีถือเป็นปัจจัยสำคัญ อย่างยิ่ง สีจัดเป็นภาษาภาพยนตร์ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญ มีอิทธิพลต่อความรู้สึก อารมณ์ และจิตใจ หากภาพยนตร์เรื่องหนึ่ง ๆ ขาดการนำเทคนิคด้านสีมาใช้ก็เปรียบเสมือนภาพยนตร์ ที่ไม่มีชีวิต ขาดความน่าสนใจ ไม่สามารถสื่อสารเรื่องราว ความหมาย อารมณ์และความรู้สึก ให้ผู้ชมเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง และยากที่จะทำให้ผู้ชมเข้าถึงความหมายแฝงที่ซ่อนอยู่ภายใน ภาพยนตร์ เทคนิคด้านสีกับงานภาพยนตร์จึงเป็นของคู่กัน เปรียบได้ดังปลาที่ขาดน้ำมิได้ ในบทความนี้ผู้วิจัยได้นำภาพยนตร์เรื่องข้าวฟ่างสีเพลิงซึ่งจัดได้ว่าเป็นภาพยนตร์จีนที่มีความเด่นในเรื่องของการใช้เทคนิคด้านสีมาเป็นกรณีศึกษา

หงเกาเหลียง 《红高粱》หรือที่คนไทยรู้จักในชื่อ “ข้าวฟ่างสีเพลิง” เป็น ภาพยนตร์ที่กล่าวถึงเรื่องราวความรักระหว่าง จิวเอ๋อ (九儿) และอู๋จ้านอ้าว (余占鳌)

เกิดขึ้นที่อำเภอเกามี่ ในเมืองเหว่ยฟาง มณฑลซานตง ในช่วงต้น ๆ ของยุคปี 1930¹ ซึ่งเป็นช่วงที่บ้านเมืองกำลังระส่ำระสายทั้งยังมีโจรชุกชุม จิวเอ๋อเด็กสาวยากจนที่ถูกพ่อขายและจับแต่งงานกับลูกเจ้าของโรงกลั่นเหล้าจากชาวฟางทั้งที่เขาคือเป็นโรคเรื้อน หลังสามีกถูกฆ่าตายโดยไม่ทราบสาเหตุ จิวเอ๋อจึงกลายเป็นหม้ายสาวเจ้าของโรงกลั่นเหล้าและเธอก็ต้องสานต่อธุรกิจโรงกลั่นเหล้าของครอบครัวสามี ในขณะที่ธุรกิจโรงกลั่นเหล้าภายใต้การกำกับดูแลของจิวเอ๋อกำลังประสบความสำเร็จด้วยดี ก็มีเรื่องไม่คาดฝันเกิดขึ้น เมื่อกองทัพญี่ปุ่นเริ่มบุกเข้ามาในพื้นที่ชนบทอันเป็นบ้านเกิดของเธอ หลังจากสงครามจีน - ญี่ปุ่นครั้งที่สองปะทุขึ้น จ้านอว๋างจึงนำกองกำลังมาช่วยรับมือกับทหารญี่ปุ่น ขณะที่จิวเอ๋อเองก็เป็นอีกคนหนึ่งที่ยอมสละชีวิตเพื่อปกป้องพวกพ้องและบ้านเกิดของตนเอง

ภาพโปสเตอร์จากภาพยนตร์เรื่อง ข้าวฟางสีเพลิง

(ที่มา : <http://image.baidu.com/search/detail> เข้าถึงเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2560)

¹ ยุคปี 1930 - 1945 เป็นช่วงที่กองทัพญี่ปุ่นเข้ารุกรานจีนและมีการก่อตั้งรัฐแมนจู (รัฐหุ่นเชิดของญี่ปุ่นปกครองโดยอดีตจักรพรรดิผู่อี๋ หรือญี่ปุ่น)

หลักจากสิ้นสุดช่วงของการปฏิวัติวัฒนธรรม สังคมจีนในยุคนั้นจึงเป็นช่วงที่บุคลากรทางภาพยนตร์กำลังขาดแคลน มีความต้องการผู้ที่มีแนวคิดใหม่ ๆ เข้ามาสร้างสรรค์ผลงานทางด้านภาพยนตร์ ยุคนี้จึงเป็นที่มาของผู้กำกับรุ่นที่ 5 ที่หลายคนคุ้นเคยอย่าง เฉินข่ายเกอ (陈凯歌) จางจวินเจา (张军钊)เถียนจ้วงจ้วง (田壮壮) และผู้กำกับหญิงหลี่เส้าหง (李少红) โดยผลงานการกำกับภาพยนตร์แต่ละเรื่องของผู้กำกับรุ่นนี้ อัดแน่นด้วยภาษาสัญลักษณ์ ความหมายนัยยะ และภาพสะท้อนของสังคมจีน อย่างเช่น ภาพยนตร์เรื่อง อี้เก้อเหอปาเก้อ (一个和八个 - One and Eight, 1983) ของจางจวินเจาที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสงคราม ซึ่งมีจางอี้โหมว (张艺谋) เป็นหนึ่งในทีมถ่ายภาพตามมาด้วยภาพยนตร์สะท้อนชีวิตของเกษตรกรเรื่อง หวงถู่ตี้ (黄土地 - Yellow Earth, 1984) ของเฉินข่ายเกอ เรื่องนี้จางอี้โหมวเข้ามาเป็นผู้กำกับภาพอย่างเต็มตัว เขาใช้ประสบการณ์ชีวิตที่เคยผ่านร้อนผ่านหนาวในชนบทมาไว้ในเรื่องนี้ และถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก รวมถึงความหมายแฝงของดินเหลืองออกมาเป็นภาพได้อย่างลึกซึ้ง²

ในปี 1987 จางอี้โหมว หนึ่งในผู้กำกับรุ่นที่ 5 ผู้มีแนวคิดใหม่ ใช้เทคนิคการถ่ายภาพยนตร์ที่ทันสมัยกว่าอดีต ได้ก้าวสู่ฐานะผู้กำกับเต็มขั้นกับภาพยนตร์เรื่องแรก “ข้าวฟ่างสีเพลิง” เขาได้นำ “ข้าวฟ่างสีเพลิง” ซึ่งเป็นบทประพันธ์ของมั่วเหยียน (莫言) มาสร้างเป็นภาพยนตร์ ทำให้ “ข้าวฟ่างสีเพลิง” ภาพยนตร์จากผู้กำกับสายเลือดจีนคนนี้สามารถส่องแสงเจิดจรัสอยู่บนเวทีโลกได้ และในปี 1988 หลังจากที่ภาพยนตร์เรื่อง “ข้าวฟ่างสีเพลิง” ออกฉายได้ไม่นานก็ได้รับรางวัลหมีทองคำในงานเทศกาลภาพยนตร์นานาชาตินครเบอร์ลิน โดยเป็นภาพยนตร์จีนเรื่องแรกที่คว้ารางวัลจาก 1 ใน 3 สหุยอตเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติ (เบอร์ลิน เวนิส และเมืองคานส์) และนอกจากนี้จางอี้โหมวยังมีผลงานกำกับอีกหลายเรื่อง เช่น จูโด - เรอผิดหรือไม่ผิด (菊豆 - Ju Dou, 1990) ผู้หญิงคนที่ 4 ซิงโคมแดง (大红灯笼高高挂 - Raise the Red Lantern, 1991) หัวเจาะ (活着 - To Live, 1994) และเรื่องล่าสุด ฉางเฉิง (长城 - The Great Wall, 2016)

² แหล่งที่มา : <https://www.manager.co.th/China/ViewNews.aspx?NewsID=9480000083414> (22 ตุลาคม 2560).

สำหรับภาพยนตร์เรื่อง “ข้าวฟ่างสีเพลิง” ซึ่งเป็นผลงานกำกับภาพยนตร์เรื่องแรกของจางอี้โหมว ไม่ได้มีเพียงแค่การตัดต่อที่ประณีต การเลือกใช้กลวิธีเล่าหนังแบบพื้นบ้านที่ละเอียดอ่อน การตีความที่ดีเยี่ยมของตัวนักแสดง หรือการใช้เพลงประกอบภาพยนตร์ที่โดดเด่นในการถ่ายทอดเนื้อหาเพียงเท่านั้น แต่การนำเอาเทคนิคทางด้านการใช้สีมาใช้ในงานภาพยนตร์ก็ถือเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่ง ที่ทำให้ภาพยนตร์เรื่องนี้มีความแปลกใหม่ผสมผสานได้อย่างลงตัว จนประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับต่อสายตาผู้ชมทั้งในและต่างประเทศ โดยในหมู่นักวิจารณ์ภาพยนตร์ของจีนก็มีการพูดถึงภาพยนตร์เรื่องนี้ ต่างกล่าวว่าผลงานภาพยนตร์เรื่องนี้ของจาง สามารถนำเทคนิคสีมาใช้ในการเล่าเรื่องราว ชี้ให้เห็นถึงการเคารพในพลังชีวิต พรรณนาเปรียบเทียบความเรียบง่ายกับความเร้าร้อนของการมีชีวิตอยู่สะท้อนชีวิตดิ้น ๆ ธรรมดา อธิบายความเป็นคนในแงุ่มุมที่แปลกใหม่ได้อย่างลึกซึ้ง³

ด้วยความโดดเด่นในด้านการนำเทคนิคสีมาผสมผสานกันได้อย่างลงตัวจนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว จึงทำให้ภาพยนตร์เรื่องข้าวฟ่างสีเพลิงมีอิทธิพลอย่างมากต่อวงการภาพยนตร์จีนในช่วง ค.ศ. 1980 - 1990 ถือเป็น “ยุคทอง” ของภาพยนตร์จีนในยุคนั้น “ข้าวฟ่างสีเพลิง” กลายเป็นภาพยนตร์อมตะตลอดกาลในประวัติศาสตร์ภาพยนตร์จีน ปัจจุบันมีนักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องด้านภาพยนตร์ชาวจีนได้ศึกษาเกี่ยวกับด้านต่าง ๆ ของภาพยนตร์เรื่องนี้กันอย่างแพร่หลาย หลี่ซิน หลี่กู่ (2556, น. 89 - 90) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบสีในภาพยนตร์เรื่องข้าวฟ่างสีเพลิงของผู้กำกับจางอี้โหมว ซึ่งผลการศึกษา พบว่า การใช้สีในภาพยนตร์เรื่องนี้คือการแสดงออกทางศิลปะอย่างหนึ่ง จางอี้โหมวมีการผสมสีไล่ด้านสีเพื่อให้เข้ากับเรื่องราวในภาพยนตร์ได้อย่างเหมาะสม จางหรงเหมย (2553, น. 50 - 51) แก่ข้อสงสัยการใช้สีในภาพยนตร์เรื่องข้าวฟ่างสีเพลิงของผู้กำกับจางอี้โหมว ซึ่งผลการศึกษา พบว่า มีความคล้ายคลึงกับผลการศึกษาของหลี่ซิน หลี่กู่ ที่บอกว่าการใช้สีในภาพยนตร์เรื่องนี้คือ การแสดงออกทางศิลปะอย่างหนึ่ง แต่ผลการศึกษาของเธอยัง พบว่า ผู้กำกับจางอี้โหมวมีการใช้สีเพื่อสื่อความหมาย ทางด้านวัฒนธรรมจีนผ่านภาพยนตร์เรื่องนี้อีกด้วย

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นชี้ให้เห็นแล้วว่าภาพยนตร์จีนเรื่อง “ข้าวฟ่างสีเพลิง” โดยผู้กำกับจางอี้โหมวเป็นภาพยนตร์อันทรงคุณค่าเรื่องหนึ่งของประเทศจีน และต่อวงการภาพยนตร์จีน ที่ควรค่าแก่การศึกษาวิจัย โดยเฉพาะในเรื่องของการนำเทคนิคสีมาใช้งาน

³ แหล่งที่มา : <https://www.douban.com/review/1017337/> (23 ตุลาคม 2560).

ภาพยนตร์ แต่จะเห็นว่างานวิจัยที่มีผู้วิจัยเคยศึกษามาข้างต้น มุ่งเน้นศึกษาเพียงแค่เรื่องของการใช้สีในงานภาพยนตร์ของผู้กำกับจางอี้โหมวเป็นส่วนใหญ่ ขณะที่การศึกษาถึงอิทธิพลของภาพยนตร์เรื่องนี้ที่มีต่อวงการภาพยนตร์จีนนั้น ยังมีการศึกษาหรือพูดถึงค่อนข้างน้อย ทั้งที่สิ่งเหล่านี้จัดว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เราได้เห็นคุณค่าของภาพยนตร์ที่มีต่อประวัติศาสตร์ภาพยนตร์จีนในยุคหนึ่ง ด้วยเหตุนี้การศึกษาของผู้วิจัยในครั้งนี้ นอกจากจะศึกษาถึงเทคนิคการใช้สีเพื่อสื่อความหมายแฝงของภาพยนตร์ว่ามีด้านใดบ้าง และการใช้สีในภาพยนตร์มีประโยชน์อย่างไรบ้างแล้วนั้น ผู้วิจัยยังศึกษาถึงอิทธิพลของภาพยนตร์เรื่องนี้ที่มีต่อวงการภาพยนตร์จีนว่าเป็นอย่างไรบ้างอีกด้วย

1. “สี” สื่อความหมายแฝงจากสีสัน

1.1 ด้านอารมณ์ความรู้สึก

ในการชมภาพยนตร์เรามักจะเข้าใจว่าสีที่นำมาใช้ในภาพยนตร์นั้นเพียงเพื่อต้องการสร้างสีสันให้กับภาพยนตร์ ทำให้ภาพยนตร์ดูน่าสนใจ คนดูจะได้ไม่เกิดความรู้สึกที่น่าเบื่อเพียงเท่านั้น แต่น้อยคนที่จะทราบว่าแท้จริงแล้วการนำเทคนิคทางด้านสีมาใช้ในงานภาพยนตร์ มักซ่อนไว้ด้วยแนวความคิด และความหมายแฝงที่ผู้กำกับภาพยนตร์ต้องการจะสื่อถึงผู้ชม ซึ่ง “สี” แต่ละโทนสีที่นำมาใช้ในภาพยนตร์สามารถแสดงออกให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย ดังที่ช่างถ่ายภาพยนตร์ชื่อดังชาวอิตาลีนามว่าวิตโตริโอ สโตรารโร (Vittorio Storaro) เคยกล่าวไว้ว่า “สีก็เปรียบเสมือนส่วนหนึ่งของภาษาภาพยนตร์ ซึ่งสีแต่ละโทนสีสามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างกัน ก็เหมือนกับการที่ใช้แสงและเงาแทนสัญลักษณ์ของการเกิดและการตาย” (著名摄影师斯托拉罗曾经说过：“色彩是电影语言的一部分，我们使用色彩表达同的情感与感情，就像运用光与影象征生与死”) (จางหรงเหมย 张荣美, 2553 น. 51) “สี” เป็นเหมือนภาษาภาพยนตร์ที่กำลังเข้ามาเล่นกับอารมณ์และความรู้สึกของคนดู ถือเป็นคุณลักษณะสำคัญที่สามารถสื่อไปยังคนดูให้รู้สึก รวมไปถึงแต่ละเหตุการณ์ของภาพยนตร์

ในภาพยนตร์เรื่องข่าวฟางสีเพลิงนำเทคนิคทางด้านสีมาใช้ได้อย่างดีเยี่ยม โดยสีในแต่ละโทนสีที่นำมาใช้เป็นการบ่งบอกถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครที่แตกต่างกัน

ดังเช่น สีดำ และสีแดงในฉากเริ่มต้นของเรื่อง มีการนำสีดำมาใช้เป็นฉากหลังและใช้สีแดง ซึ่งเป็นชุดแต่งงานที่นางเอกของเรื่อง จิวเอ๋อ ได้สวมใส่ ในฉากนี้ภาพยนตร์ต้องการจะสื่อให้เห็นถึงความรู้สึกโศกเศร้า เสียใจ หมองหม่นของตัวละคร ที่มีต่อการแต่งงานซึ่งไม่ได้เกิดจากความรัก ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว สีแดงตามความหมายของคนจีนนั้นถือเป็นสิ่งมงคล ที่สื่อถึงความโชคดี มีความสุข และการแต่งงานก็เป็นเรื่องสิริมงคล ผู้ที่เข้าพิธีแต่งงานควรที่จะเกิดความรู้สึก ดีใจต่อการเข้าพิธีแต่งงานของตนเอง เพราะถือเป็นวันแห่งความสุข แต่ในเรื่อง จิวเอ๋อ ไม่ได้ยินดีกับการแต่งงานเลยแม้แต่น้อย การแต่งงานของเธอโดนพ่อ บังเกิดเกล้ายับคับและขายให้กับเจ้าของโรงกลั่นเหล้าที่ป่วยเป็นโรคเรื้อน เพื่อนำเงินมาใช้หนี้สินของตนเองที่เกิดจากการเล่นพนัน และเมื่อถึงฉากที่จิวเอ๋อ นางเอกของเรื่องจะต้องนั่งเกี้ยวเพื่อไปยังบ้านของเจ้าบ่าวชายวัยกลางคนอายุ 50 กว่าปี ซึ่งก็คือ หลี่ต้าโถว (李大头)⁴ ในฉากจิวเอ๋อนั่งอยู่บนเกี้ยวที่โอบล้อมไปด้วยสีแดง ท่ามกลางผืนดินกว้างใหญ่ สีเหลืองอันแห้งแล้ง เต็มไปด้วยฝุ่น ซึ่งเมื่อดูไปแล้วมีความขัดแย้งกัน ในฉากนี้ภาพยนตร์ต้องการที่จะสื่อให้เห็นว่าความโชคร้ายกำลังจะเกิดขึ้นกับหญิงที่นังอยู่ในเกี้ยวผู้นี้ แต่ขณะเดียวกัน ก็ใช้สีเหลืองเพื่อสะท้อนให้คนดูเห็นว่าหญิงสาวที่อยู่ในเกี้ยวผู้นี้เองที่จะสามารถเปลี่ยนชีวิตอันโชคร้ายเหล่านี้ไปได้ ในฉากถัดมาเมื่อสีแดงปรากฏขึ้นผ่านผ้าคลุมสีแดง ชุดแต่งงานสีแดง และเกี้ยวสีแดง กลายเป็นฉากสีแดงเจิดจรัสอยู่ในภาพยนตร์ และสีแดงที่ปรากฏเหล่านี้เอง กลายเป็นปมในการดำเนินเหตุการณ์ของเรื่อง ทั้งยังเป็นสัญลักษณ์ของความรักอันร้อนแรงระหว่างจิวเอ๋อและอวี๋จ้านอ้าว จะเห็นได้จากฉากที่จิวเอ๋อและพ่อของเธอ ขณะกำลังเดินทางกลับบ้านเกิดและต้องผ่านทุ่งข้าวฟ่าง ระหว่างนั้นเองอวี๋จ้านอ้าวซึ่งซ่อนตัวอยู่ในทุ่งข้าวฟ่าง ก็วิ่งมาลักพาตัวจิวเอ๋อนางเอกของเรื่องที่นั่งอยู่บนหลังล่อไปยังกลางทุ่งข้าวฟ่าง และในเวลานั้น ทั้งคู่ก็ได้แสดงความรักอันร้อนแรงที่มีต่อกันอยู่ในทุ่งข้าวฟ่างแห่งนี้

สีแดงในภาพยนตร์เรื่องนี้ไม่เพียงแต่จะสื่อถึงความรักเพียงเท่านั้น แต่ยังสื่อถึงความโกรธแค้น คับแค้นใจอันดุเดือดและรุนแรงอีกด้วย ซึ่งในฉากที่หลัวฮั่น (罗汉) คนดูแลบ้านของตระกูลหลี่ ซึ่งต่อมาเมื่อจิวเอ๋อเข้ามาในตระกูลหลี่ได้กลายเป็นบุคคลที่จิวเอ๋อให้ความเคารพนับถือเป็นอย่างมาก ถูกพวกทหารญี่ปุ่นที่รุกรานเข้ามาจับตัวไปและ

⁴ ตามประเพณีโบราณของชาวจีนในอดีตนั้นเมื่อหญิงสาวบ้านใดจะแต่งงานออกเรือนก็จะมีเกี้ยวมารับ เพื่อนำพาหญิงสาวผู้นั้นไปยังบ้านของเจ้าบ่าวเพื่อเข้าพิธีแต่งงาน

ด้วยความขัดแย้งต่อการอุปถัมภ์ จึงทำให้ลัทธิอันถูกพวกอุปถัมภ์ฆ่าและกลืนหน้าพวกพ้องจำนวนมาก และเสียชีวิตในเวลาต่อมา ในฉากภาพยนตร์ใช้สีแดงเข้มดั่งสีเลือดของเหล่าข้าวฟ่างประกอบกับสีเพลิงของกองไฟ เพื่อสื่อให้คนดูได้เห็นถึงอารมณ์ความโกรธแค้นอันแรงกล้าของจิวเอ๋อและพวกพ้องที่มีต่อพวกทหารญี่ปุ่น สื่อให้เห็นว่าความแค้นที่สั่งสมมานานได้ก่อตัวขึ้นแล้ว ดังเปลวไฟสีแดงที่กำลังร้อนระอุอยู่ในฉาก และการล้างแค้นก็กำลังเกิดขึ้น

เราได้เห็นว่าภาพยนตร์เรื่องนี้นำสีแดงมาใช้ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างอีกแง่มุมหนึ่งของสีแดง ส่วนใหญ่คนทั่วไปมักจะเข้าใจว่าสีแดงคือสีแห่งความสุข ความโชคดี หรือความรักที่สวยงาม แต่ในภาพยนตร์กลับนำอีกแง่มุมหนึ่งของสีแดงมาสื่อให้คนดูได้เห็นว่าเป็นสีแดงยังสื่อความหมายในแง่ลบ ที่สะท้อนอีกมุมหนึ่งของสังคมจีน ณ ตอนนั้นได้เช่นเดียวกัน โดยเห็นได้ในฉากต่าง ๆ ของภาพยนตร์เรื่องนี้ที่นำสีแดงออกมาสื่อให้เห็นถึงความโชคร้าย ไม่มีความสุข ความโกรธแค้น และการแก้แค้นของจิวเอ๋อและพวกพ้อง

1.2 ด้านขนชาติ

“สี” นอกจากจะสื่อความหมายในด้านอารมณ์ความรู้สึกได้แล้วนั้น ยังสามารถสื่อความหมายถึงความเป็นชนชาติได้อีกด้วย ซึ่งในภาพยนตร์เรื่องนี้ก็สื่อความหมายด้านชนชาติออกมาได้อย่างน่าสนใจ โดยเราจะเห็นว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ตลอดทั้งเรื่องมีการนำสีเพื่อบอกถึงความเป็นชนชาติจีน ไม่ว่าจะเป็นฉากแต่งงานหรือฉากนองเลือดระหว่างชาวบ้านกับทหารญี่ปุ่น ความจริงแล้วเราทุกคนต่างรู้ว่าสีแดงนั้นเป็นสีประจำชาติของประเทศไทย ในงานพิธีที่สำคัญต่าง ๆ ของประเทศจีน ชาวจีนก็มักจะนำสีแดงมาประดับตกแต่ง สีแดงเป็นสีแห่งพลัง อำนาจ เป็นสีแห่งความยิ่งใหญ่ และยังเป็นสีที่สื่อถึงความรัก ภาพยนตร์เรื่องนี้มีการใช้สีแดงเป็นหัวใจหลักในการดำเนินเรื่อง ในฉากหนึ่งที่เป็นพิธีแต่งงานของจิวเอ๋อ เราจะเห็นนางเอกใส่ชุดแต่งงานสีแดงตั้งแต่หัวจรดเท้า หรือแม้แต่เรือนหอก็มีการประดับตกแต่งด้วยกระดาศรูปตัวผู้สีแดง ซึ่งหมายถึงโชควาสนา สื่อให้เห็นว่าสีแดงเป็นสีที่ชาวจีนมักใช้ในงานพิธีอันเป็นมงคล เถกเขม้นงานแต่งงาน ซึ่งแตกต่างจากชาติตะวันตกที่เมื่อถึงเวลาแต่งงานเจ้าสาวมักจะสวมใส่ชุดสีขาว สถานที่จัดงานพิธีก็จะประดับประดาไปด้วยดอกไม้สีขาว

นอกจากนี้ สีแดงที่ชาวจีนนิยมใช้ยังสื่อถึงความรักที่มีต่อพวกพ้องและชาติบ้านเมือง ดังจะเห็นได้จากฉากที่ทหารญี่ปุ่นได้บุกเข้ามายังอำเภอเกามี่ และได้ทำร้ายชาวบ้านเพื่อจับกุมตัว

ไปเป็นเชลย ชาวบ้านที่ซัดซิ่นจะถูกทางการญี่ปุ่นทำร้ายจนเสียชีวิต และกลกหนึ่งประจานต่อหน้าทุกคน ด้วยความโกรธแค้นที่มีต่อการกระทำของทหารญี่ปุ่น จึงกลายเป็นพลังให้ชาวบ้านกลุ่มหนึ่งรวมตัวกันและลุกขึ้นมาต่อสู้กับทหารญี่ปุ่น แม้ว่าจะเป็นเพียงแค่วิชาชาวบ้านธรรมดาแต่เมื่อถึงคราวที่ต้องออกศึก ชาวจีนที่มีความรักต่อชาติบ้านเมือง รักพวกพ้องของตนเหล่านั้นก็พร้อมที่จะออกมาสู้รบ รวมมือกันปราบปรามผู้รุกรานอย่างอาภาย โดยไม่ได้รู้สึกเกรงกลัวต่อญี่ปุ่นผู้รุกรานแม้แต่น้อย สีแดงเลือดในฉาก แสดงให้คนดูเห็นว่าแม้ต้องสูญเสียคนที่รัก สูญเสียความสุขของตนไป แต่เพื่อชาติบ้านเมืองแล้วพวกเขาก็พร้อมและยอมที่จะเสียสละ เพื่อให้ประเทศของตนเองพ้นจากการรุกรานของผู้อื่น

เราจะเห็นว่า “สี” จึงเป็นสัญลักษณ์หนึ่งที่ภาพยนตร์เรื่องนี้หยิบยกขึ้นมาใช้เพื่อให้คนดูได้เข้าใจถึงประเพณี วัฒนธรรมและสังคมโบราณของชาวจีน ทั้งยังกระตุ้นปลูกฝังให้คนดูได้เห็นถึงการรักชาติ ความเป็นชนชาติจีน มองเห็นถึงการเสียสละเพื่อชาติบ้านเมืองของตนได้เป็นอย่างดี

2. ประโยชน์ของการใช้สีในภาพยนตร์

2.1 กระตุ้นอารมณ์มนุษย์

“ข้าวฟ่างสีเพลิง” เป็นภาพยนตร์จีนที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากภาพยนตร์หลาย ๆ เรื่อง ในยุคเดียวกัน ในเรื่องจางอี้โหมวได้นำเอาสีแดงมาใช้ประกอบเป็นโทนสีหลักเพื่อบอกเล่าเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ตลอดทั้งเรื่อง โทนสีแดงที่ภาพยนตร์นำมาใช้มีความแตกต่างกัน เริ่มตั้งแต่สีแดงสว่างไปจนถึงสีแดงเข้ม และแน่นอนว่าการใช้โทนสีแดงที่แตกต่างกันนี้ย่อมแฝงไว้ด้วยการสื่อความหมายที่ต่างกัน ดังจะเห็นได้ในฉากเริ่มต้นของเรื่องที่ได้นำเอาโทนสีแดงสดมาใช้เป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นสีแดงจากผ้าคลุมศีรษะ สีแดงจากเกี้ยวเจ้าสาว หรือแม้แต่ร่องเท้าลายปักของนางเอกในเรื่องก็ยังเป็นสีแดง หากมองแล้วนี่คือภาพการสวมใส่ชุดแต่งงานของคนจีนในสมัยโบราณของชาวจีนที่จะเน้นสีแดงสด ซึ่งคนดูจะได้เห็นถึงประเพณีการแต่งงานของคนจีนในยุคนี้ และอีกสิ่งหนึ่งที่ภาพยนตร์ต้องการจะสื่อให้คนดูเห็นจากโทนสีแดงนี้คือพลังชีวิตที่ปรากฏผ่านตัวละครในเรื่อง นอกจากสีแดงจากชุดแต่งงานแล้ว ในเรื่องเรายังเห็นฉากทุ่งข้าวฟ่างที่ระบายเป็นสีแดงอยู่เต็มทั่วท้องทุ่ง หรือแม้แต่เหล่าข้าวฟ่างเองก็ยังเป็นสีแดง สีแดงที่ปรากฏให้เราเห็นอยู่ในแต่ละฉากแต่ละเหตุการณ์ของภาพยนตร์นั้นไม่เพียงแต่จะสามารถกระตุ้น

จอประสาทสัมผัสทางตาของคนดูให้คล้อยตามเหตุการณ์ แต่ยังไม่เพิ่มพลังทางจิตใจให้กับคนดูได้ไม่น้อย ดังที่ผู้กำกับของเรื่องได้กล่าวไว้ว่า “ผมคิดว่าองค์ประกอบของภาพยนตร์ “สี” ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ของมนุษย์ สี คือ ภาษาทางตาที่มีแรงโน้มน้าวที่ดีที่สุด”(我认为：“在电影的视觉元素中，色彩是最能唤起人的情感波动的因素，色彩是最有感染力的视觉语言。”) และในฉากจบของเรื่องที่ จิวเอ๋อ และพวกพ้องต้องเสียชีวิตลงจากการถูกทหารญี่ปุ่นยิงโจมตี เหลือเพียงปู่ (我爷爷) และ พ่อ (我爸爸) ที่รอดชีวิต ทั้งคู่ยืนจ้องมองท้องฟ้าท่ามกลางสีแดงบนกองเลือดของคนที่รักและพวกพ้องที่จบชีวิตลง ไม่มีแม้แต่หยดน้ำตา ทั้งไว้คือสายตาเห็นความหวังสีแดงในลักษณะเช่นนี้มีนัยยะกระตุ้นสื่อให้คนดูรู้สึกถึงความเจ็บปวดจากการสูญเสียคนที่รักไป ขณะเดียวกันยังบ่งบอกถึงความโกรธแค้น เกลียดชังการกระทำของทหารญี่ปุ่นที่บุกเข้ามาทำร้าย และทำลายประเทศชาติของตน

แม้ว่าเมื่อดูไปแล้วภาพยนตร์เรื่องนี้จะมีการออกแบบฉากในลักษณะที่เกินความจริง ผิดธรรมชาติอยู่บ้าง แต่สิ่งเหล่านี้ไม่ได้ทำให้คนดูรู้สึกถึงความไม่สมจริง หรือไม่เป็นธรรมชาติแต่อย่างใด ทั้งยังกลับกระตุ้นให้คนดูมองเห็นได้ถึงพลังชีวิต พลังความกล้าหาญของคนจีนในยุคที่ต้องต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอิสระ เสรีภาพ และความสงบสุขของบ้านเมือง

2.2 “สี” แสดงภาวะจิตใจของตัวละคร

เราทราบกันดีว่าลักษณะนิสัย แนวคิด หรือความรู้สึกของมนุษย์คือสิ่งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ ไม่ใช่สิ่งภายนอกที่สามารถมองเห็นหรือสัมผัสได้ หากเราต้องการที่จะใช้ระยะเวลาอันจำกัดเพื่อสื่อสารให้คนดูเข้าใจถึงบทบาทการแสดงของตัวละครที่กำลังสื่อสารต่อคนดูได้เข้าใจ การจะใช้แค่ท่าทางภายนอก หรือภาษาที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารเท่านั้นคงไม่เพียงพอ เพราะสิ่งเหล่านี้ยังไม่สามารถที่จะถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้สึกของตัวละครให้ออกมาได้อย่างสมบูรณ์หรือแม่นยำได้ ด้วยเหตุนี้การเพิ่มสีเข้าไปในฉากแสดงจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยเสริมให้การแสดงบทบาทของตัวละครออกมาได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น สื่อสารให้คนดูเข้าใจง่ายขึ้น และแน่นอนว่าสีที่นำมาใช้ในฉากการแสดงที่ต่างกันย่อมแสดงถึงภาวะทางจิตใจของตัวละครที่แตกต่างกัน ภาพยนตร์ “ข่าวฟางสีเพลิง” เป็นตัวอย่างของ

ภาพยนตร์ที่สามารถนำเรื่องของสีมาผสมผสานกับฉากการดำเนินเรื่องได้อย่างแยบยลจนสามารถสื่อภาวะทางจิตใจของตัวละครออกมาได้อย่างสมบูรณ์แบบ โดยจะเห็นได้จากฉากหนึ่งที่จีวเอ๋นางเอกของเรื่องได้เดินทางกลับมาจากบ้านเกิดของเธอ เพื่อมายังโรงกลั่นเหล้าจากข้าวฟ่างของหลี่ต้าโถวสามีวัย 50 กว่าปีที่ป่วยเป็นโรคเรื้อนของเธอ เมื่อมาถึงเธอกลับพบว่า สามีของเธอโดนฆ่าเสียชีวิตไปแล้วโดยที่ไม่ทราบสาเหตุของการถูกฆ่าและไม่รู้ด้วยว่าใครเป็นคนลงมือ และด้วยความที่สามีเธอป่วยเป็นโรคติดต่อร้ายแรง เมื่อกลับมาถึงบ้านเธอจึงเลือกที่จะนั่งอยู่บริเวณลานนอกบ้านที่อยู่ในความมืดเพียงลำพัง เพราะกลัวว่าจะติดโรคเรื้อนจากผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นสามี ซึ่งในฉากปรากฏพระจันทร์ส่องแสงอยู่ในความมืดและสีฟ้าหม่น ๆ ของแสงจันทร์ก็ค่อย ๆ กลืนกินความมืดลงและกระจายอยู่ทั่วทั้งฉากให้ความรู้สึกถึงความเยือกเย็น เว้งว้าง การใช้โทนสีฟ้าในลักษณะเช่นนี้สามารถทำให้คนดูเข้าใจถึงภาวะทางจิตใจอันโดดเดี่ยว อ้างว้างของตัวละครได้เป็นอย่างดี และยังเป็น การเสริมอารมณ์การแสดงของตัวละครให้เข้าถึงบทบาทได้ดียิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่าการที่ภาพยนตร์นำเทคนิคสีมาใช้ในการประกอบฉากการแสดง ไม่เพียงแต่จะช่วยเพิ่มสีสันให้กับภาพยนตร์เกิดความน่าสนใจ น่าดูขึ้น แต่ยังสามารถช่วยเสริมให้ตัวนักแสดงเข้าถึงอารมณ์การแสดงมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันก็ทำให้คนดูเข้าใจเรื่องราวได้ง่ายยิ่งขึ้นด้วย ดังนั้น เทคนิคสีถือเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งของงานภาพยนตร์ที่จะขาดเสียมิได้

3. สร้างสรรค์เทคนิคใหม่ให้วงการภาพยนตร์จีน

หากเรามองภาพยนตร์ “ข้าวฟ่างสีเพลิง” เรื่องนี้ในมุมมองของธุรกิจภาพยนตร์แล้ว คงจะไม่เห็นถึงอิทธิพลของภาพยนตร์เรื่องนี้ที่มีต่อวงการภาพยนตร์ของประเทศจีนสักเท่าใดนัก แต่หากมองภาพยนตร์ “ข้าวฟ่างสีเพลิง” ในมุมมองของผลงานทางศิลปะชิ้นหนึ่งของวงการภาพยนตร์ เราจะเห็นได้ถึงคุณค่าและอิทธิพลจากภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวอยู่ไม่น้อย ซึ่งวงการภาพยนตร์จีนได้จัดให้เป็นต้นแบบของภาพยนตร์ที่มีการใช้ศิลปะการถ่ายทำที่แปลกใหม่ “ข้าวฟ่างสีเพลิง” ใช้เสน่ห์ของงานศิลปะผสมผสานกับเทคนิคสี ได้อย่างลงตัวเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิด อารมณ์ความรู้สึกและความหมายนัยยะที่ผู้กำกับได้แฝงไว้ในภาพยนตร์ ถือเป็นภาพยนตร์จีนแนวใหม่ในยุคนี้เลยก็ว่าได้ และส่วนที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อวงการภาพยนตร์จีนคือ ในด้านของการนำเอาสีเข้ามาใช้ในงานภาพยนตร์ ซึ่งการใช้สีนอกจากสามารถเพิ่มความโดดเด่นสมจริงเป็นสีสันให้แก่ภาพยนตร์แล้ว “สี” ยังเป็นตัวแปร

อันสำคัญในการสะท้อนแนวความคิด สภาพสังคม และสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมจากการศึกษาข้อมูล พบว่า เทคนิคที่ภาพยนตร์เรื่องนี้ใช้ได้กลายเป็นต้นแบบให้ผู้กำกับรุ่นหลังอย่างเจียงเหวิน (姜文) และ เซี่ยเฟย (谢飞) ได้นำไปเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งานภาพยนตร์ของตนเอง โดยผลงานการกำกับของพวกเขาได้รับรางวัลหมีทองคำในสาขาต่าง ๆ ในงานเทศกาลภาพยนตร์นานาชาตินครเบอร์ลินด้วยเช่นกัน

ภาพยนตร์จีนจากอดีตที่เป็นฉากขาวดำ ไม่มีเสียง มาในวันนี้ได้เปลี่ยนไป และบุคคลสำคัญที่เข้ามาสร้างความแปลกใหม่ กล้าคิด กล้าลอง คนนั้นก็คือผู้กำกับสายเลือดจีนนามว่าจางอ๋อหมว ภาพยนตร์ของเขาได้เข้ามามีบทบาทสำคัญและสร้างสีสันใหม่ให้กับวงการภาพยนตร์จีนได้ไม่น้อย โดยเฉพาะเรื่องของการหยิบยกเอาสีมาใช้ในฉากการแสดงอย่างบ้าบิ่นที่เน้นฉากโทนสีแดง การใช้โทนสีแดงที่เหนือกฎธรรมชาติเช่นนี้ได้ทำให้ภาพยนตร์ดูน่าเบื่อหรือทำให้คนดูรู้สึกถึงความไม่สมจริงแต่อย่างใด กลับมีอิทธิพลอย่างมากต่อภาพยนตร์จีน จนสามารถสร้างเกียรติประวัติให้กับวงการภาพยนตร์จีนได้ไม่น้อย ดังที่เห็นได้จากรางวัลระดับนานาชาติ และรางวัลอื่น ๆ อีกมากมาย ที่รับรองความสำเร็จของภาพยนตร์ความสำเร็จของภาพยนตร์เรื่องนี้สร้างชื่อเสียงและได้รับการยอมรับจากต่างประเทศ ทำให้ต่างชาติเองก็สามารถเข้าใจศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตดั้งเดิมของประเทศจีนและเข้าใจชาวจีนได้ดียิ่งขึ้นจากการสื่อความหมายของสีผ่านภาพยนตร์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ภาพยนตร์ในยุคเดียวกันไม่สามารถสื่อสารออกมาได้อย่างชัดเจนเช่นที่ “ข่าวฟางสีเพลิง” ทำ

“ข่าวฟางสีเพลิง” ใช้ศิลปะ เทคนิคการถ่ายทำที่แปลกใหม่ผ่านอีกมุมมองหนึ่งเพื่อนำมาใช้ในการบรรยายเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในช่วงหลังการปฏิวัติวัฒนธรรมที่สภาพบ้านเมือง ณ ขณะนั้นกำลังเกิดความวุ่นวายจากความขัดแย้งภายในและการรุกรานของพวกทหารญี่ปุ่น การใช้โทนสีแดงเป็นตัวแปรสำคัญของเรื่อง ทำให้การบอกเล่าเรื่องราวแสดงให้เห็นถึงความรักท่ามกลางความวุ่นวาย ความขัดแย้ง ความโกรธแค้น เกลียดชังออกมาได้อย่างสมบูรณ์แบบ ศิลปะการถ่ายทำที่แปลกใหม่เหล่านี้สามารถสะท้อนมุมมองต่าง ๆ ของสังคมจีนในยุคนั้นได้เป็นอย่างดี สิ่งเหล่านี้ทำให้ข่าวฟางสีเพลิงได้รับการตอบรับอย่างดีจากคนดูทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะในวงการภาพยนตร์จีน ที่ภาพยนตร์อย่างข่าวฟางสีเพลิงได้กลายเป็นตัวแทนของภาพยนตร์จีนแนวใหม่ ตามที่ผู้กำกับของเรื่องได้เคยกล่าวในงานเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติเบอร์ลินว่า “ฉากสีแดงของภาพยนตร์เรื่องนี้สามารถเอาชนะใจคนดู นักวิจารณ์ภาพยนตร์ รวมทั้งชนะใจคนดูทั่วโลกได้ และยังสามารถ

พิชิตรางวัลระดับโลกมาได้อย่างภาคภูมิใจ โดยจัดเป็นภาพยนตร์จีนเรื่องแรกของประเทศจีนที่ได้รับรางวัลระดับนานาชาติ” (张艺谋阐述：“这一场红色征服了观众，征服了评委，也征服了世界。正是凭借这部电影，中国人第一次拿到了国际性大奖”)

ภาพยนตร์เรื่องนี้ทำให้เราแลเห็นความกล้าหาญ กล้าลงมือทำของผู้กำกับสายเลือดจีนอย่างจางอี้โหมว ที่สร้างสรรค์ภาพยนตร์จีนที่แปลกใหม่ มีคุณค่าทางวัฒนธรรม ความกล้าหาญของเขาก็คือเป็นการยกระดับคุณค่าของภาพยนตร์จีน มีอิทธิพลอย่างมากต่อการสร้างงานภาพยนตร์ของผู้กำกับในยุคต่อ ๆ มา และถือเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้กำกับชาวฟางสีเฟิงได้เข้ามาแต่งเติมเพิ่มสีสันใหม่ ช่วยจุดประกายแนวคิดใหม่ ๆ ให้กับผู้กำกับภาพยนตร์ในประเทศทั้งในยุคเดียวกันและยุคต่อมาให้ตื่นจากแนวคิดเดิม ๆ ในการสร้างภาพยนตร์สามารถกล่าวได้ว่าภาพยนตร์ชาวฟางสีเฟิงคือสีสันใหม่ของภาพยนตร์จีนโดยแท้จริง

บทสรุป

ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นในเรื่องของการนำเทคนิคทางด้านสีมาใช้ในภาพยนตร์เรื่อง “ชาวฟางสีเฟิง” นั้นไม่เพียงแต่เป็นการแสดงออกทางด้านศิลปะอย่างหนึ่งเท่านั้น แต่การนำสีมาใช้ในงานภาพยนตร์ยังเป็นการสื่อความหมายแฝงที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวความคิด ความเป็นชนชาติ วิถีชีวิตและประเพณีวัฒนธรรมของประเทศจีนอีกด้วย การผสมผสานกันระหว่างเทคนิคสีกับเรื่องราวในฉากการแสดงทำให้ภาพยนตร์มีความโดดเด่นและออกมาเป็นภาพยนตร์ที่สมบูรณ์แบบมากขึ้น ในเรื่องนี้เราจะเห็นว่าภาพยนตร์จะเลือกใช้โทนสีแดงเป็นสีหลักของเรื่อง ตลอดทั้งเรื่องมีการใช้ฉากสีแดงในการดำเนินเรื่องราวเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้เป็นองค์ประกอบของภาพยนตร์ก็เป็นโทนสีแดงด้วยกันทั้งหมด ซึ่งสีแดงนั้นจัดเป็นสีที่สามารถกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกของคนดูได้เป็นอย่างดี สามารถสื่อสารแนวคิดต่างๆ ของภาพยนตร์ รวมทั้งของผู้กำกับออกมาได้อย่างชัดเจนเพื่อให้คนดูได้รับรู้และเข้าใจ นอกจากนั้นการใช้โทนสีแดงยังเป็นการสื่อความหมายนัยยะที่สะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคม ความรัก สงคราม และการมีชีวิตอยู่ ทำให้คนดูได้เห็นถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับคนจีนในยุคนั้น

ในด้านประโยชน์ของการใช้เทคนิคทางด้านสีที่เห็นได้ชัดคือการใช้ในการสื่อสารและแสดงออกทางอารมณ์ ทางสภาวะจิตใจของตัวละคร ทำให้ตัวละครมีการสื่อสารออกมาทางอารมณ์ที่ดีเยี่ยม สามารถทำให้คนดูคล้อยตามอารมณ์ความรู้สึกที่เปลี่ยนไปของเหตุการณ์

ในแต่ละฉาก โดยเฉพาะการหยิบยกเอาสีแดงซึ่งเป็นสีที่เด่นชัดในการสื่อสารทางอารมณ์ ยังทำให้ภาพยนตร์ดูน่าสนใจ เป็นธรรมชาติ ไม่รู้สึกเหนือความจริงแต่อย่างใด

จากความโดดเด่นต่าง ๆ เหล่านี้ที่ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้สร้างไว้ จึงกลายเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการภาพยนตร์จีนในช่วงต่อมาเป็นอย่างมาก ด้วยเป็นเพราะภาพยนตร์เรื่องนี้มีแนวคิดใหม่ในการถ่ายทำภาพยนตร์ สามารถถ่ายทอดงานศิลปะออกมาได้อย่างแปลกใหม่ โดยเฉพาะด้านการใช้เทคนิคสีในการถ่ายทำฉากภาพยนตร์ ทั้งนี้สีถือเป็นปัจจัยสำคัญ และเป็นภาษาภาพยนตร์อย่างหนึ่งที่ทำให้เราสามารถเข้าถึงอารมณ์อันลึกซึ้ง เข้าถึงคนดูได้ดีที่สุด และเทคนิคของภาพยนตร์ กลายเป็นแนวคิดใหม่ที่ทำให้แนวคิดเดิม ๆ ในการสร้างภาพยนตร์จีน ในยุคนั้นและยุคต่อ ๆ มาเปลี่ยนไป ทำให้ภาพยนตร์เรื่อง “ข้าวฟ่างสีเพลิง” กลายเป็นปรากฏการณ์ใหม่ที่เข้ามาเพิ่มสีสันให้ภาพยนตร์จีน มีความโดดเด่น น่าดู จนต่างชาติต้องหันกลับมามองภาพยนตร์จีนใหม่ ความสำเร็จของภาพยนตร์เรื่องนี้ สามารถพูดได้ว่าเป็นความสำเร็จของชาวจีนและวงการภาพยนตร์จีน

อย่างไรก็ดีภาพยนตร์จีนเรื่องข้าวฟ่างสีเพลิงเป็นเพียงความสำเร็จส่วนหนึ่งของภาพยนตร์จีน ที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษา ค้นคว้า แต่ยังมีภาพยนตร์จีนอีกมากมายหลายเรื่อง ในยุคหลังที่มีคุณค่าและสร้างชื่อเสียงให้กับวงการภาพยนตร์ของจีน โดยได้รับรางวัลมากมาย ทั้งในและต่างประเทศ ผู้ที่สนใจสามารถที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับงานด้านภาพยนตร์จีน เรื่องอื่น ๆ ได้ การศึกษาเกี่ยวกับภาพยนตร์จีนเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ต่างชาติสามารถมองเห็นถึงมุมมอง แนวความคิดต่าง ๆ ที่ภาพยนตร์สื่อออกมา ทำให้เรามีความรู้ความเข้าใจและเข้าใจถึงวัฒนธรรม สังคม รวมถึงชาวจีนได้ดียิ่งขึ้นอีกทางหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

- กั๋วเหมิงเหมิง 郭萌萌. (2553). วิเคราะห์ศิลปะทางด้านสีในงานภาพยนตร์ของผู้กำกับ จางอี้โหมว (解析张艺谋电影中的色彩艺术). วารสารวรรณกรรมภาพยนตร์(电影文学). ฉบับที่ 7, หน้า 40 - 41.

- จางหลงเหมย์ 张荣美.(2553). แก้วข้อสงสัยการใช้สีในภาพยนตร์เรื่องข้าวฟ่างสีเพลิง
ของผู้กำกับจางอี้โหมว (解读张艺谋电影中色彩的运用—以《红高粱》为例). วารสารวรรณกรรมภาพยนตร์
(电影文学). ฉบับที่ 23, หน้า 50 - 51.
- ซุนลี่ลี่ 孙莉莉.(2556). ทฤษฎีสีและการใช้พื้นที่กลางแจ้ง (室外空间的色彩理论与运用).วารสารซีเจียงเยวี่ (西江月). ปีที่ 42 ฉบับที่ 15,
หน้า 285 - 287.
- ซุน หยิง 孙颖. (2554). หนึ่งศตวรรษภาพยนตร์จีน : จากความทรงจำสีขาวดำสู่สีสัน
อันสดใส. สถาบันขงจื้อ. ฉบับที่ 5, หน้า 42 - 47.
- ดวั้นหลานฟาง 段兰芳.(2549). ความหมายทางสุนทรียภาพของสีในศิลปะภาพยนตร์
(色彩在电影艺术中的审美意味). วารสารคลื่นแห่งศิลปะ
(艺海). ฉบับที่ 3, หน้า 64 - 67.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2557). ผู้กำกับรุ่น 5 : นำพาหนังจีนสู่เวทีโลก. [ระบบออนไลน์].
แหล่งที่มา : <http://www.manager.co.th/China/ViewNews.aspx?NewsID=9480000069842> (30 พฤษภาคม 2560).
- ผู้จัดการออนไลน์. (2557). หนีชีวิตลำเค็ญ จนเป็นผู้กำกับ ‘จางอี้โหมว’. [ระบบออนไลน์].
แหล่งที่มา : <https://www.manager.co.th/China/ViewNews.aspx?NewsID=9480000083414> (22 ตุลาคม 2560).
- ฟานต้าหมิง 范达明(2548). ข้าวฟ่างสีเพลิง : การเลื่อมใสศรัทธาในพลังชีวิตอันเก่าแก่
(《红高粱》：原始生命力的崇拜). [ระบบออนไลน์].
แหล่งที่มา: <https://www.douban.com/review/1017337/> (23 ตุลาคม 2560).
- หลี่ซิน หลี่กู่ย 李欣, 李桢.(2556). การออกแบบสีในภาพยนตร์เรื่องข้าวฟ่างสีเพลิง
ของผู้กำกับจางอี้โหมว (从色彩设计角度看张艺谋电影《红高粱》). วารสารนวนิยายเรื่องสั้น : ฉบับดั้งเดิม (短篇小说:原创版). ฉบับที่ 30, หน้า 89 - 90.